UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de Etnologie şi Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Cultură şi societate − tradiţie şi modernitate (în limba maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				**LMM1164** Religiozitate populară în Transilvania – surse etnologice și metode de analiză (**în lb. maghiară**)				
2.2 Titularul activităţilor de curs				Prof. Dr. Tánczos Vilmos				
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Prof. Dr. Tánczos Vilmos				
2.4 Anul de studiu	**I**	2.5 Semestrul	**1**	2.6 Tipul de evaluare	**E**	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut	DSIN
							Obligativitate	da

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activităţi didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	*28*
Distribuţia fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					*35*
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					*35*
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					*20*
Tutoriat					*2*
Examinări					*2*
Alte activităţi.....					

3.7 Total ore studiu individual	144
3.8 Total ore pe semestru	200
3.9 Numărul de credite	8

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	–
4.2 de competenţe	–

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Infrastructură (sală, tablă, laptop, proiector)
5.2 de desfăşurare a seminarului	Infrastructură (sală, tablă, laptop, proiector)

6. Competenţe specifice acumulate

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Competenţe profesionale	• Cunoaşterea, înţelegerea conceptelor, teoriilor şi metodelor de bază ale domeniului şi ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională. • Descrierea si prezentarea conceptelor, teoriilor si metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale. • Identificarea principalelor modalităţi de comunicare a cunoştinţelor de specialitate, precum şi a particularităţilor si implicaţiilor acestora. • Descrierea si prezentarea principiilor şi formelor principale de organizare şi funcţionare a instituţiilor socio-culturale. • Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale. • Aplicarea analizei de conţinut la studiul unui fapt cultural.
Competenţe transversale	• Prezentarea orală şi scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a unor fapte culturale cu un nivel redus şi mediu de complexitate. • Elaborarea şi tehnoreactarea în format electronic a unei documentări pe o temă de specialitate, în condiţii de limită de timp şi dimensiuni. • Elaborarea unor proiecte de promovare a comunicării interculturale.

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competenţe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul are ca scop prezentarea unor noţiuni de bază ale etnologiei religioase şi prezentarea unor fenomene religioase în societatea transilvăneană contemporană. Studenţii vor avea o vedere generală despre apariţia sacrului şi profanului în cultura populară transilvăneană şi despre exprimarea sentimentului religios în diferite genuri folclorice orale, scrise şi electronice. • Cursul se bazează pe apariţia fenomenelor de religiozitate populară în cultura populară maghiară.
7.2 Obiectivele specifice	Activitatea de seminar se bazează pe cercetări proprii ale studenţilor, pe aplicarea operativă a noţiunilor însuşite în cadrul unor analize individuale (de exemplu: apariţia sectelor, religie şi identitate, analiza arhivelor, religia în mediul electronic etc.)

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii**
Tema 1 Tipologizarea religiilor. Religiozitea populară. Ştiinţele religioase. Teorii antropologice noi despre religie. Manuale şi bibliografii. Tematica seminariilor.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 2 Religiozitate oficială şi populară. Fenomene de folclorizaţie şi folclorism în viaţa religioasă. Rituri creştine şi antecedentele lor.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 3 Identitate etnică şi identitate religioasă în Transilvania.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 4 Sărbători comemorative colective în cadru religios.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 5 Greco catolicism în Transilvania. Filmul: Se künn, se benn (cazul Coşnea).	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 6 Comunităţi de rromi: identitate şi religie.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 7 Arta religioasă: valori şi interpretări etnografice.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Tema 8 Filmul etnografic și antropologic I. Noțiuni generale.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 9 Filmul etnografic și antropologic I. Filme etnografice despre hramul din Șumuleu.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 10 Genuri folclorice religioase scrise.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 11 Construirea spațiilor religioase locale.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 12 Carnavalul și manifestările religioase.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 13 Colective religioase moderne. Secte moderne.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	
Tema 14 Personalităţi în organizarea religiozităţii populare. Oameni sfinţi.	- prelegere frontală - imagini, filme etnografice	

Bibliografie

Beckford, James A. – Levasseur, Martine: New Religious Movements in Western Europe. In Beckford, James A. (ed.): *New Religious Movements and Rapid Social Change*. International Sociological Association, Sage Publications, Unesco, London, 1986, 29–54.

Bodrogi Tibor: Előszó. In Vittorio Lanternari: *Gyarmatosítás és vallási szabadságmozgalmak.* Kossuth, Budapest, 1972, 7–18.

Cohn, Norman: *The Pursuit of the Millenium.* Secker&Warburg, London, 1957.

Christian, W. A., Jr: 1998 Six hundred years of visionaries in Spain: those believed and those ignored. In M. P. Hangan, L.P. Moch & W. Te Brake(eds): *Challenging authority: the historical study of contentious politics*. Univeristy of Minnesota Press, Minniapolis, 107–119.

Dawson, Lorne L.: Who Joins New Religious Movements and Why? In *Comprehending Cults: the Sociology of New Religious Movements*. Oxford University Press, Canada, 1998, 72–101.

Gagyi József: A millenarisztikus-messianisztikus mozgalmak kérdése a társadalomtudományokban. *Erdélyi Társadalom* 5 (1). 2007. 153–173.

Hamilton, Malcolm B.: Szekták, kultuszok, mozgalmak. In *Vallás, ember, társadalom.* AduPint, Budapest, 1998, 236–264.

Hobsbawm, Eric: A millenárius mozgalmak I: lazzarettisták. In uő. *Primitív lázadók. Vázlatok a társadalmi mozgalmak archaikus formáiról a XIX. és a XX. században*. Kossuth, Budapest, 1974.

Kiss Dénes: A CE szövetség és a református egyház. *Erdélyi Társadalom* 1(2). 2003. 55–66.

Levi, Giovanni: *Egy falusi ördögűző és a hatalom*. Osiris, Budapest, 2001, 19–52.

McGuire, Meredith B.: Religion in the Modern World. In *Religion. The Social Context.* Trinity University, San Antonio, Texas, 1992, 249–282.

Maeder, Eva: 2003 Halotti rituálé és szovjetizálás egy óhitű faluban Szibériában. (*http://www.ketezer.hu/menu4/2003_07_08/mader.html*)

Ong, Walter: 1982 *Orality and Literacy*. The Technologizing of the World. London, Methuen

Otto, Rudolf: *A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz*. Budapest, 1997, 11–17., 22–43. (három fejezet)

Nora, Pierre: 1999 Emlékezet és történelem között. A helyek problematikája. *Aetas* 1999. 3.

Nyíri Tamás: 1975 Homo Festivus. In: Szennay András (szerk.): *Régi és új a liturgia világából*. Budapest, Szent István Társulat, 138–152.

Pócs Éva (szerk.): 2004 *Rítus és ünnep az ezredfordulón.* Budapest, L'Harmattan

Ricoeur, Paul: 1999 Emlékezet − felejtés − történelem. In: Thomka Beáta (szerk.): *Narratívák 3.* Budapest, Kijárat Kiadó, 51−67.

Ries, Johannes: 2007 A romák és Isten népe − a pünkösdista misszió hatása a roma kultúrára. In: Ilyés Sándor−Pozsony Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások*. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kolozsvár, 139−152.

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Turner, Victor W.: Religious Specialists. In Lehmann, Arthur – Myers, C. James E. (eds.): *Magic, Witchcraft, and Religion: An Anthropological Study of the Supernatural.* Mayfield, Toronto, 1997, 78–85.
Valtchinova, Galia I.: *From Postsocialist Religious Revival to a Socialist Seer and Vice Versa: The Remaking of Religion in Postsocilaist Bulgaria*. Halle: Max Planck Institue for Social Anthropology. Working Paper No. 98., 2007. 1–31.
Weinrich, Harald 2002 *Léthé.* A felejtés művészete és kritikája. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó Wilson, Bryan: The Sociology of Sects. In *Religion in Sociological Perspective.* Oxford University Press, Oxford–New York, 1982, 89–120.
Tánczos Vilmos: Népi vallásosság. In Keszeg Vilmos (szerk.): *Magyar népi kultúra*. *Alapfogalmak. Folklór. Anyagi kultúra*. Tankönyv. [2., javított kiadás] Ábel, Kolozsvár, 2008, 103–137.

8.2 Seminar		**Observaţii**
Tema 1 Prezentarea temelor. Bibliografii şi manuale	- prezentare orală	
Tema 2 Mişcări religioase	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 3 Crize sociale şi efecte religioase	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 4 Noţiuni fundamentale: religie, cult, sectă, religiozitate populară	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 5 Culte neoprotestante	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 6 Culte milenariste. Neoşamanism.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 7 Cunducătorii vieţii religioase. Specialişti.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 8 Rituri sfinte. Sacrificiul.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 9 Rugăciunea ca sacrificiu.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 10 Personalităţi în organizarea religiozităţii populare. Oameni sfinţi.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 11 Forme de comunicare cu lumea transcendentală. Divinația, rugăciunea.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 12 A cui este hramul de la Șumuleu Ciuc? Patrimonizare, ideologii, noțiuni despre moștenire.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 13 Mişcări religioase noi (noţiuni teoretice). Fenomene de șamanism modern	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	
Tema 14 Viziuni religioase în epocile de criză istorică	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiţii prestabilite	

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Bibliografie

ASSMANN, Jan
1999 *A kulturális emlékezet.* Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó

BELLIO, Alfonsina
2009 Vasárnap a campusban. In: Keszeg Vilmos−Pozsony Ferenc−Tötszegi Tekla (szerk.): *A fiatalok vasárnapja Európában*. Kolozsvár, BBTE − Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék−Kriza János Néprajzi Társaság, 182−194.

BODÓ Julianna
1998 A magánszféra ünnepe a szocializmus korszakában. In: Uő. (szerk.): *Fényes tegnapunk.* Tanulmányok a szocializmus korszakából. Csíkszereda, KAM − Regionális és Antropológiai Kutatások Központja−Pro-Print Könyvkiadó, 211−221.
2004 *A formális és informális szféra ünneplési gyakorlata az 1980-as években*. Budapest, Scientia Humana

DANIEL Rita
2008 Mítoszképződés, turizmus és tőkeátalakítás Farkaslakán. In: Ilyés Sándor−Jakab Abert Zsolt−Szabó Á. Töhötöm (szerk.): *Lenyomatok 7.* Fiatal kutatók a népi kultúráról. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék−Kriza János Néprajzi Társaság, 11−28.

FLUSSER, Vilém
2004 Ünnepelni. In: Uő: *A technikai képek mindensége felé*. Budapest

FOSZTÓ László
1997 A formalizáció folyamata az interetnikus kapcsolatokban. Esetelemzés egy cigány–magyar egymás mellett élés példáján. *Antroplógiai Műhely* 1. 65–81.
2007 A megtérés kommunikációja: gondolatok a vallási változásról pünkösdizmusra tért romák kapcsán. *Erdélyi Társadalom* V. 1. 23−50.

GYÖRGY Imola
2008 Bernády György lokális mítosza Marosvásárhelyen. In: Ilyés Sándor−Jakab Abert Zsolt−Szabó Á. Töhötöm (szerk.): *Lenyomatok 7.* Fiatal kutatók a népi kultúráról. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék−Kriza János Néprajzi Társaság, 29−50.

JAKAB Albert Zsolt
2003 *Emléktábla állítás, emlékezési gyakorlat Kolozsváron*. Szakdolgozat. Kolozsvár, BBTE, Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék

JAKAB Albert Zsolt−POZSONY Ferenc
2007 Az erdélyi cigányság kutatása. Válogatott bibliográfia. In: Ilyés Sándor−Pozsony Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások*. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. Kriza János Néprajzi Társaság. Kolozsvár, 203−234.

KUNT Ernő
2003 Emlékezés és felejtés, avagy a halál három kalapja. In: Uő: *Az antropológia keresése.* Válogatott tanulmányok. Budapest, L'Harmattan−MTA Néprajzi Kutatóintézet, 163−178.

KESZEG Vilmos−POZSONY Ferenc−TÖTSZEGI Tekla (szerk.)
2009 *A fiatalok vasárnapja Európában*. Kolozsvár, BBTE − Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék−Kriza János Néprajzi Társaság

KISS Dénes
2001 Egy hetednapi adventista közösség kialakulása. A vallási konverziót befolyásoló tényezők. *WEB,* 2001/6. 54–65.
2003 A CE Szövetség és a református egyház. *Erdélyi Társadalom* I. 2. 55–66.

KÜLLŐS Imola
1996 „Kicsi pünkösd", avagy a „szabadság napja" Alsórákoson. In: Küllős Imola (szerk.): *Vallási néprajz* 8. Ökumenikus tanulmányok. Debrecen, 235–249.

LENGYEL Ágnes
2006 A magyarság küldetésének hite napjaink népi vallásosságában. In: Selmeczi Kovács Attila (szerk.): *Lélek és élet.* Ünnepi kötet S. Lackovits Emőke tiszteletére. Veszprém, Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság, 111–119.
2007 „Magyar keresztút" − a népi történelemszemlélet sajátos megnyilvánulása napjainkban (Balassagyarmat−Nyírjes). In: Szemerkényi Ágnes (szerk.): *Folklór és történelem*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 390−403.

MOHAY Tamás
1997 Hagyomány és hagyományteremtés a csíksomlyói búcsún. In: S. Lackovits Emőke (szerk.): *Népi vallásosság a*

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Kárpát-medencében. II. Veszprém–Debrecen, 130–148.
OTTO, Rudolf
1997 *A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz*. Budapest
ROMAN I. A. Márta
2007 *Egy nemzeti ünnep lokális sajátosságai*. Március 15. Sepsiszentgyörgyön. Szakdolgozat. Kolozsvár, BBTE, Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék
VÖRÖS Gabriella
2005 A szakrális, a nemzeti közösség és az egzotikum élménye. A magyarországiak részvételének motivációiról a csíksomlyói búcsúban. In: Feischmidt Margit (szerk.): *Erdély- (de)konstrukciók.* Budapest–Pécs, 69–83.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Aplicarea principiilor şi metodelor de bază ale etnologiei pentru identificarea problemelor diverselor grupuri sociale în contextul comunicării asimetrice
- Identificarea metodelor, tehnicilor, procedeelor şi instrumentelor de cercetare, adecvate scopului cercetării diferitelor fenomene sociale şi culturale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	• Cunoaşterea conţinutului cursului • Cunoaşterea bibliografiei obligatorieie • Aplicarea creativă a cunoţtiinţelor • Forma lucrării (notiţe, bibliografie, grafică etc.)	- colocviu pe baza temelor de curs şi de seminar - o lucrare bazată pe cercetări proprii (cca 15 000 N)	33% (colocviu) 33% (lucrare)
10.5 Seminar	• Prezenţă activă • Prezentarea lucrării în cursul semestrului bazată pe bibliografie şi cercetări proprii	- verificare pe parcurs	33%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Cunoaşterea noţiunilor de bază • Cunoaşterea bibliografiei • Cercetare proprie pe teren, întocmirea lucrării de seminar pe baza acestuia • Prezenţă activă la seminarii			

Data completării 14. 03.2022	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 23.03.2022	Semnătura directorului de departament	

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ştampila facultăţii